

Naujausi lietuviški terminų žodynai

JOLANTA GAIVENYTĖ-BUTLER

Lietuvių kalbos institutas

2014 m.

Aiškinamasis aprangos terminų žodynas: daugiau kaip 6000 terminų lietuvių, anglų, vokiečių, prancūzų ir rusų kalbomis / [Stanislovas Algimantas Ratautas, Eugenija Strazdienė, Ada Gulbinienė]. – Kaunas: Technologija, 2014. – 603, [1] p. – Tiražas 50 egz. – ISBN 978-609-02-1042-0 (jr.).

Verčiamajame aiškinamajame žodyne pateikta daugiau kaip 6000 aprangos gaminių, jų savybes, medžiagas, konstravimą, gamybos technologiją ir kitus su apranga susijusius dalykus įvardijančių terminų. Žodynas skirtas ne tik aprangotyro specialistams, gamybininkams, verslininkams, aukštųjų ir profesinių mokyklų dėstytojams bei studentams, specialiosios literatūros rengėjams bei redaktoriams, bet ir visiems besidomintiems aprangos terminija. Leidinio rengimą rėmė Valstybinė lietuvių kalbos komisija pagal Valstybinės kalbos vartojimo ir ugdymo 1996–2005 m. programą. Sandara abėcėlinė lizdinė. Įdėta neteiktinų terminų taisymų. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Yra diskutuotinų terminų, tikslintinų apibrėžčių ir kitų kalbų atitikmenų. Gale įdėtos anglišų, vokiškų, prancūziškų ir rusiškų terminų rodyklės. Žodyno aproba: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija neprieštarauja“.

Aiškinamasis elektrotechnikos ir elektronikos gaminių terminų žodynas: 4200 terminų [lietuvių, anglų, prancūzų, vokiečių, ispanų, rusų kalbomis] / Angelė Kaulakienė, Jonas Matukas, Vilius Palenskis, Vytautas Jonas Valiukėnas, Pranas Juozas Žilinskas. – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras, Vilniaus universitetas, 2014. – 671, [1] p. – Tiražas 500 egz. – ISBN 978-5-420-01738-8 (jr.).

Šiame žodyne pateikiami ir apibrėžiami elektronikos, elektrotechnikos ir artimų sričių gaminius įvardijantys terminai, įdėti terminų atitikmenys penkiomis kalbomis. Leidinys skirtas šių sričių specialistams, profesinių mokyklų moksleiviams, kolegijų ir universitetų studentams bei dėstytojams. Žodyno rengimą rėmė Vilniaus universitetas ir Valstybinė lietuvių kalbos komisija pagal Valstybinės kalbos norminimo,

vartojimo, ugdymo ir sklaidos 2006–2015 m. programą. Sandara abėcėlinė lizdinė. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Gale įdėtos abėcėlinės rodyklės anglų–lietuvių, prancūzų–lietuvių, vokiečių–lietuvių ir rusų–lietuvių kalbomis. Žodyno aproba: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija neprieštarauja“.

Aiškinamasis medienos terminų žodynas: 3020 terminų lietuvių, anglų, vokiečių, prancūzų, rusų kalbomis / [rengimo grupė: Algirdas Enrikas Barkauskas, Jonas Gydas, Antanas Kajalavičius, Gintaras Keturakis, Bronislovas Papreckis, Ramunė [i.e. Ramutė] Vingelienė, Jonas Klimavičius]; [atsakingasis redaktorius Bronislovas Papreckis]. – 3-ioji patais. ir papild. laida. – Kaunas: Technologija, 2014. – 325, [1] p. – Tiražas 200 egz. – ISBN 978-609-02-1041-3 (įr.).

Trečiasis verčiamojo aiškinamojo žodyno leidimas papildytas 1100 terminų, pridėti prancūzų kalbos atitikmenys, patikslintos ir papildytos antrajame leidime pateiktos apibrėžtys, atsakyta kai kurių nebevartojamų terminų. Žodyną rengė KTU Medienos technologijos katedros darbuotojai, jo rengimą rėmė Valstybinė lietuvių kalbos komisija pagal Valstybinės kalbos norminimo, vartojimo, ugdymo ir sklaidos 2006–2015 m. programą. Leidinys skirtas miškų ūkio ir medienos pramonės specialistams, šių sričių aukštųjų ir aukštesniųjų mokyklų studentams ir dėstytojams, medienos verslo ir prekybos darbuotojams. Sandara abėcėlinė lizdinė. Įdėta neteiktinų terminų taisymų. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Gale įdėtos anglišų, vokiškų, prancūziškų ir rusiškų terminų rodyklės. Žodyno aproba: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija neprieštarauja“.

Anglų–lietuvių kalbų aviacijos terminų žodynas = English–Lithuanian dictionary of aviation / Nijolė Ona Žegūnienė; Vilniaus Gedimino technikos universitetas. – Vilnius: Technika, 2014. – 119, [1] p. – Tiražas [50] egz. – ISBN 978-609-457-625-6.

Verčiamojo žodyno anotacijoje ir pratarmėje rašoma, kad jame pateikta apie 5000 aviacijos terminų, tačiau tik dalis antraštinių žodžių laikytini terminais. Kai kur greta lietuviškų atitikmenų ar vietoje jų pateiktas trumpas paaiškinimas. Šis mokomasis leidinys skirtas aviacijos specialybių studentams ir aviacijos specialistams. Lietuviški žodžiai nekirčiuoti. Sandara abėcėlinė. Rodyklių nėra. Žodynas turi terminografinių trūkumų.

Dažniausiai vartojamų biomedicinos terminų ir sąvokų aiškinamasis žinynas (medikams): vadovėlis / sudarytojai Antanas Praškevičius, Romualdas Gailys, Rasa Banienė, Laima Ivanovienė, Ilona Sadauskienė,

Liutauras Labanauskas. – Kaunas: Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Leidybos namai, 2014. – 494, [1] p.: iliustr. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-9955-15-313-9 (įr.).

Terminų žinyne išsamiai aiškinami pagrindiniai, dažniausiai vartojami biomedicinos mokslo ir tyrimų metodų, ypač laboratorinių, terminai. Greta lietuviškų terminų pateikti jų angliški atitikmenys. Yra iliustracijų. Sandara abėcėlinė. Terminai nekirčiuoti. Gale pateikti priedai, kuriuose paaiškintas SI priešdėlių vartojimas, apibrėžti pagrindiniai SI sistemos dydžių vienetai, įdėti nesisteminių vienetų, pagrindinių fizikinių konstantų, pagrindinių ir išvestinių SI sistemos vienetų, SI priešdėlių, cheminių elementų, aminorūgščių sąrašai, svarbiausios kraujo, šlapimo ir likvoro orientacinės biocheminės normos, kūno masės vertinimo ir maisto produktų kaloringumo lentelės. Rodyklių nėra.

NATO sąjungininkų bendrosios priimančiosios šalies paramos doktrinos, kolektyvinių mokymų ir pratybų direktyvos terminai, santrumpos ir akronimai / Mobilizacijos departamentas prie [Lietuvos Respublikos] krašto apsaugos ministerijos. – Vilnius: [Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija], 2014. – 25, [1] p. – Tiražas 200 egz. – ISBN 978-609-412-061-9.

Leidinyje pateiktos organizacijų pavadinimų ir terminų angliškos santrumpos, jų angliški bei lietuviški paaiškinimai. Pratarmės, sandaros aiškinimo, rodyklių nėra. Lietuviški terminai nekirčiuoti.

Parlamentinis žodynėlis = Parliamentary glossary = Glossaire parlementaire = Parlamentsbegriffe: [daugiau kaip 1000 sąvokų lietuvių, anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis] / [Lietuvos Respublikos Seimas]. – Papild. ir patais. leid. – Vilnius: Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, 2014. – 252, [1] p. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-609-95533-3-7.

Nors 2013 m. išleisto žodynėlio naujas leidimas papildytas ir pataisytas, leidinio gale įdėti anglų–lietuvių, prancūzų–lietuvių ir vokiečių–lietuvių kalbų verčiamieji žodynėliai klaidinančiai pavadinti „Sąvokos, Definitions, Définitions, Begriffsbestimmungen“ – apibrėžčių šiame leidinyje nėra.

Studijų kokybės terminų žodynas / Kęstutis Pukelis, Antanas Smetona; Vilniaus universitetas. – Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2014. – 106, [1] p. – Tiražas 300 egz. – ISBN 978-609-459-364-2.

Aiškinamajame verčiamajame žodyne pateikta apie 280 su studijų kokybe susijusių terminų ir jų atitikmenys anglų kalba. Prie daugelio terminų greta apibrėžties įdė-

ta pastaba, kurioje pateikti komentarai ar platesni paaiškinimai. Pratarinėje gan išsamiai aptarta terminų atranka ir darninimas. Leidinys skirtas mokslininkams, tyrinėjantiems įvairias aukštojo mokslo sistemos sritis, politikams, kuruojantiems aukštąjį mokslą, mokytojams ir dėstytojams, studentams ir abiturientams, žiniasklaidos darbuotojams ir visiems besidomintiems aukštojo mokslo kokybe ir jos sąvokomis. Sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Gale įdėta anglų–lietuvių kalbų abėcėlinė rodyklė ir lietuviškų terminų rotacinė rodyklė.

Trumpas aiškinamasis lektologijos sąvokų žodynas [Elektroninis išteklius] / sudarytoja Violeta Stasėnaitė; Šiaulių valstybinė kolegija. – Šiauliai: Šiaulių valstybinė kolegija, 2014. – Pastabos: Skelbinys turi puslapių formatą: 61 p.: iliustr., portr., schem. – ISBN 978-609-415-079-1.

Žodyne išsamiai aiškinami lektologijos terminai, pristatomi šios srities specialistai. Elektroninis leidinys skirtas studentams, studijuojantiems bibliotekininkystės, komunikacijos ir informacijos mokslus. Yra iliustracijų, į žodyno tekstą įterptų aforizmų apie knygas ir skaitymą. Paaiškinta kai kurių terminų kilmė. Kai kurie terminai sukirčiuoti. Sandara abėcėlinė.

Vertimo studijų žodynas / Lionginas Pažūsis, Nijolė Maskaliūnienė, Rasa Darbutaitė, Rasa Klioštoraitytė, Dalia Mankauskienė, Irena Miškinienė, Markas Paura; [specialieji žodyno redaktoriai Lionginas Pažūsis, Nijolė Maskaliūnienė]. – [Vilnius]: [Lodvila], [2014]. – 207, [1] p. – Tiržas 120 egz. – ISBN 978-609-8150-00-1 (jr.).

Žodyną parengė VU Filologijos fakulteto Vertimo studijų katedros darbuotojai pagal projektą „Aukštos kvalifikacijos vertėjų rengimo kokybės gerinimas ir plėtra“. Verčiamajame aiškinamajame žodyne pateikti pagrindiniai vertimo terminai. Dalis vertimo tyrimuose vartojamų terminų, ypač vertimo žodžiu terminai, surinkti ir leksikografiškai pateikiami pirmą kartą. Greta lietuviško termino įdėti jo angliški, itališki, prancūziški, vokiški ir rusiški atitikmenys bei apibrėžtys. Nemažai terminų aiškinami išsamiau. Paaiškinta kai kurių terminų kilmė. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Gale įdėtos terminų rodyklės lietuvių–anglų, lietuvių–vokiečių, lietuvių–prancūzų, lietuvių–italų, lietuvių–rusų, anglų–lietuvių, vokiečių–lietuvių, prancūzų–lietuvių, italų–lietuvių, rusų–lietuvių kalbomis.

Gauta 2015-09-07

Jolanta Gaivenytė-Butler
Lietuvių kalbos institutas
P. Vileišio g. 5, LT-10308 Vilnius
E. paštas jolantagb@lki.lt